

WYCIECZKA

DWOREK i MUZEUM MARII DĄBROWSKIEJ w RUSSOWIE – MUZEUM HISTORII PRZEMYSŁU i SEKRET WIECZNEJ MŁODOŚCI w OPATÓWKU – DWÓR w CHOTOWIE

TERMIN:

W każdym zwiedzonym miejscu przedstawimy ciekawą i sugestywną opowieść o nim.

PROGRAM WYCIECZKI:

DWOREK i MUZEUM MARII DĄBROWSKIEJ w RUSSOWIE

Spośród **najsłynniejszych polskich literatów, którzy związani byli z Wrocławiem**, dwa zdecydowanie najważniejsze nazwiska to znany na całym świecie poeta i dramatopisarz Tadeusz Różewicz oraz wybitna powieściopisarka i publicystka Maria Dąbrowska.

Dla nas, wrocławian i Dolnoślązaków, dobrą znajomość obu tych postaci można uznać za punkt „honoru kulturalnego”.

Maria Dąbrowska, z domu Szumska, mieszkała we Wrocławiu przez wiele miesięcy w latach 1946-1953. Początkowo zamierzała przenieść się tutaj na stałe, jeszcze w 1949 roku notując, że uczyniłaby to, „gdyby była zupełna pewność, że to [miasto] przy nas zostanie choć na czas mego życia”.

Maria Dąbrowska, urodziła się w 1889 roku w Russowie koło Kalisza, zmarła w 1965 roku w Warszawie. **W dworku w Russowie spędziła dzieciństwo i młodość**, ale do końca życia pozostała związana z Ziemią Kaliską. Najbardziej znane jej utwory, wyraźnie odwołujące się do realiów Russowa z przełomu XIX/XX wieku to: "Uśmiech dzieciństwa", "Ludzie stamtąd" oraz "Noce i dnie". Obraz tej wsi widoczny jest również we wspomnieniach: "Nasz dom", "Rzemiennym dyszlem", "Jak zostałam pisarzem". Warto wiedzieć, że **powieść "Noce i dnie"**, spopularyzowana przez filmową ekranizację i serial telewizyjny o tym samym tytule, **jest autentyczną sagą rodzinną Szumskich osadzoną w realiach środowiska, w którym żyła pisarka i jej prawdziwi bohaterowie**. Wszak pierwowzorami postaci Barbary i Bogumiła Niechciców byli rodzice pisarki.

„Noce i dnie”, jedna z najważniejszych powieści Dwudziestolecia międzywojennego w polskiej literaturze, powszechnie uważana jest za najwybitniejsze osiągnięcie pisarki. Gdy ukazał się pierwszy tom sagi, zanim jeszcze opublikowano jakąkolwiek recenzję, **z księgarń wykupiono już ¾ nakładu**.

Jak twierdzą specjaliści co najmniej dorównują jej niedawno **wydane, po raz pierwszy w całości, „Dzienniki” Dąbrowskiej**, pisane w latach 1914-1965 (autorka zastrzegła w testamencie, że mogą ukazać się dopiero 40 lat po jej śmierci). **Ujawniły one wiele nieznanych informacji o pisarce, także z jej życia prywatnego**. Jest to pasjonująca lektura na którą złożyło się około 5600 stron maszynopisu, lecz wydana w niewielkim nakładzie, pozostaje dostępna głównie badaczom twórczości Dąbrowskiej.

Nasza wielowątkowa opowieść o Marii Dąbrowskiej osnuta będzie właśnie na kanwie Dzienników, tak aby stanęła przed nami **postać z krwi i kości, pełna emocji, wewnętrznych sprzeczności, tak bardzo ludzka i tak bardzo niezwykła**. Prawdziwa: taka, jakiej portret wyłania się z kart „Dzienników”.

Sądzymy, że nie zdziwiłoby to pisarki. Napisała bowiem: **„Sama lubię tylko dzienniki i pamiętniki mówiące o życiu prywatnym i osobistym”**.

Liczymy, że utkana tym sposobem opowieść na długo pozostanie w pamięci, a gdy już po wycieczce znów usłyszymy nazwisko Marii Dąbrowskiej, będziemy mogli stwierdzić: znamy tę damę polskiej literatury, znamy bardzo blisko.

Muzeum Marii Dąbrowskiej, urządzone w dworku, w którym się urodziła, w tym jej pokój panieński, sypialnię, salon, pokój Józefa Szumskiego, ojca Marii oraz kuchnię, z wieloma ciekawymi eksponatami i pamiątkami po pisarce, **zwiedzimy w towarzystwie pracownika naukowego tej placówki**.

MUZEUM HISTORII PRZEMYSŁU I SEKRET WIECZNEJ MŁODOŚCI w OPATÓWKU

Muzeum mieści się w klasycystycznej, starej fabryce sukienniczej z 1824 roku, a więc pochodzącej z pierwszego okresu industrializacji Ziemi Polskich. Była to jednocześnie pierwsza i największa fabryka sukna w ówczesnym Królestwie Polskim, eksportująca wyroby m.in. do Rosji, Mongolii i Chin. **Budynek ten jest jedynym w Europie w pełni zachowanym zabytkiem architektury fabrycznej z początku XIX w.** z oryginalną wewnętrzną konstrukcją drewnianą na pięciu kondygnacjach i żeliwną klatką schodową. Produkowano tutaj wysokiej jakości sukno od 1826 roku do okresu wielkiego kryzysu gospodarczego w XX wieku. Wielkie wrażenie wywołują **stylowe drewniane stropy, z potężnymi belkami o długościach dochodzących do 14 metrów.**

W dawnych wnętrzach fabrycznych prezentowanych są następujące stałe wystawy z wieloma unikatowymi eksponatami: XIX wieczne napędy, wynalazcy, pracujące maszyny; Przemysł w Kaliskiem w Okresie Industrializacji Ziemi Polskich XIX w.; Zabytkowe maszyny dziewiarskie, pomocnicze, bonneterie, projekty dzianin ASP w Łodzi; Laboratorium przemysłowe; Fortepiany firm polskich XIX i XX w.; Maszyny i urządzenia drukarskie XIX-XX w.; Ornat św. Jana Pawła II i Benedykta XVI na tle zabytkowych paramentów liturgicznych; Dawna Maszynownia Fabryczna. **Muzeum zwiedzimy w towarzystwie pracownika naukowego tej placówki.**

Opowiemy również o kontrowersyjnym **generale Józefie Zajączku**, do którego w XIX wieku należały miejscowe dobra i który pochowany jest w Opatówku oraz o jego intrygującej żonie Aleksandrze, o której mówiono, że **posiadła sekret wiecznej młodości**. Według jej współczesnych mając 65 lat wyglądała jak 20-letnia dziewczyna, mało tego: gdy miała 82 lata Honoriusz Balzac ocenił jej wiek na 35 lat! **Zdradzimy jakie zabiegi stosowała, aby tak wyglądać.**

W Opatówku znajduje się **najstarszy zachowany most żelazny** (1824 rok) na ziemiach dawnego Królestwa Polskiego.

Dzisiaj Opatówek jest siedzibą **potężnego** i co ważne **polskiego holdingu spożywczego**, znakomicie nawiązującego do tradycji przemysłowych tej miejscowości, o którym także opowiemy.

DWÓR w CHOTOWIE

Gustowny, pięknie odnowiony, dwór powstał na początku XIX wieku w stylu klasycystycznym. Następnie został rozbudowany przez rodzinę Niemojowskich na początku XX wieku do obecnej wielkości. Niemojowscy herbu Wierusz od wieków związani z Wielkopolską wywodzą swój rodowód od przodka żyjącego w czasach króla Władysława Jagiełły. Na początku XIX wieku postacie **dwóch braci Niemojowskich, Wincentego i Bonaweentury** stały się bardzo znane na ciemionych zaborami ziemiach polskich. Znakomicie wykształceni, po klęsce Napoleona i ustanowieniu Królestwa Polskiego pod berłem cara Aleksandra I, zostali posłami na sejm Królestwa, tworząc opozycyjne wobec rządu rosyjskiego tzw. stronnictwo Kaliszan. O ich ważnych działaniach na tym polu oraz wielkiej roli w powstaniu listopadowym opowiemy podczas wycieczki. **Ich patriotyczna postawa i dramatyczne losy** natchnęły Juliusza Słowackiego i **stały się jednym z motywów słynnego poematu „Anelli”**. Przytoczymy stosowny fragment tego utworu dotyczący braci Niemojowskich.

Dwór w Chotowie jest typowym „polskim” dworem na planie prostokąta z przybudówkami oraz czterokolumnowym portykiem zwieńczonym trójkątnym naczółkiem, poprzedzającym główne wejście. Ciekawostką jest fakt, że dwór i jego wyposażenie przetrwało okres okupacji niemieckiej, ponieważ Niemcy, którzy przejęli ten majątek traktowali go z pietyzmem i nie zmienili nawet ustawienia mebli w pokojach! Wszystko zmieniło się kiedy dwór zamieniono po wojnie na mieszkania lokatorskie...

Zwiedzanie obiektu będzie okazją do szerszego przedstawienia fenomenu dworu jako bardzo ważnego elementu tożsamości narodowej Polski, jako skarbnicy wartości narodowo-patriotycznych i polskich obyczajów. Opowiemy jak wiele z obyczajowości dworskiej pozostało w zwyczajach całego naszego społeczeństwa do dzisiaj.

Dwór zwiedzimy w towarzystwie właścicielki tego obiektu.

ŚWIADCZENIA ZAWARTE W CENIE WYCIECZKI:

- przejazd autokarem
- obsługa pilota wycieczek
- obsługa przewodnika turystycznego
- opłaty parkingowe
- ubezpieczenie NNW